

ОТВОРЕНО ПИСМО

на Синдикатите от БАН и ССА

Изм. № 26/3.11.2016г.

ДО
Г-Н БОЙКО БОРИСОВ
МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Уважаеми г-н Министър-Председател,

Денят на Будителите – 1 ноември е един от най- светлите български празници. На този ден нашият народ трябва да преклони глава и да отдаде цялата си признателност към нашите предци, които възстановиха българската държава. След 5 века робство, България се възражда благодарение на съхранената духовност и идентичност на народа ни. Ние, учените от БАН и ССА, излязохме да почетем делото на нашите деди и да поставим въпроса „Искаме ли да има наука в България?“, което е равнозначно на въпроса „Ще има ли България?“, защото, ако тази връзка не се осъзнава, че съществува, когато падне последният бастион на българската духовност и идентичност – Науката, след нея ще си отиде и България. С голямо огорчение видяхме, че освен нас, в този ден пред паметниците на нашите будители нямаше никой от управляващите и българските политици.

Г-н Министър-Председател, категорично не приемаме интервюто на Министър Горанов излъчено по Нова телевизия, който показва пренебрежение към науката и нейните носители и пълно неразбиране за нейното финансиране.

Науката, както образованието, здравеопазването и културата, не е пазарна дейност.

Министър Горанов казва: „*Науката трябва да бъде свързана с бизнеса, така че той да е заинтересован и да инвестира в нея*“. БАН и ССА не бягат от обслужване на българския бизнес. БАН дава 73% от патентите, а ССА притежава 90% от сертификатите за сортове полски култури и е създавала над 170 нови сортове през последните 5 години, отговарящи на променящите се климатични условия. Двете Академии имат стотици договори за обслужване на български предприятия. Но бизнесът не е единственият потребител на научния продукт. Има пет групи потребители на научните продукти и бизнесът е само една от тези групи. Друга група формират Правителството и държавните институции, които се нуждаят от обективна и независима експертиза. Трета група е висшето образование. Четвърта група са гражданите. Петата група са научната общност в България и в света, като е доказано, че българските учени имат сериозен принос в развитието на определени направления в световната наука.

Само една от тези области „купува“ резултатите от научните изследвания и това е Бизнесът. Затова във всяка нормална цивилизована държава правителствата инвестират в наука със средства от държавния бюджет. Може ли да има българска нация без изследвания по български език, българска история, българска литература и изкуство, без богатото ни археологическо, културно и етнографско наследство? Може ли да има добро управление на държавата без науките икономика, социология, демография, право и другите обществени науки? Обществените и хуманитарните науки по своето същество са от изключителна важност за функционирането на човешкото общество и в частност от изключителна важност за запазване на националната идентичност. Бизнесът ли трябва да инвестира за тяхното съществуване? Становището на ЕК е, че това е задължение на националните правителства.

Поради тази причина ЕС е приел, че е нормално чрез бюджета да се отделя 1% от БВП на всяка държава за наука и това е европейска политика за създаване на „общество на знанието“. От друга страна Министър Горанов каза, че значително завишените средства за Министерство на отбраната са и заради поетия ангажимент на България като страна членка на НАТО, да отделя 2% от БВП за отбрана. Защо Министър Горанов не е толкова стриктен в спазването на поетия ангажимент на всяка страна от ЕС да отделя чрез

бюджета по 1% от БВП за наука? Нима науката и образованието не са стратегически инструмент на една държава? България, която отделя едва 0,2% от БВП за наука е на последно място в ЕС и е в нарушение на това изискване. Правителствата на всички други страни на ЕС оценяват много по-високо ролята на науката и инвестират многократно повече бюджетни средства за наука. Нещо повече, по време на кризата мнозинството от държавите в ЕС увеличават бюджетните средства за наука. Докато в България през последните 4 години тези средства са намалели и с това ножицата с другите страни се увеличава още повече.

Вторият момент на неразбиране на финансирането е, че науката може да се финансира само на проектен принцип. Във всички страни има и институционално и проектно финансиране. Съфинансирането от държавата е необходимо условие, за да може да има успешно проектно финансиране. Затова в другите държави от ЕС то е много по-високо отколкото в България. БАН и ССА не се плашат да участват в конкурси за проекти, те и сега са успешни в тази дейност. Но зависимостта на двете е правопропорционална – колкото по-високо е държавното финансиране, толкова по-високо ще е и проектното. Към днешна дата недостатъчното проектно финансиране е следствие от недостатъчното държавно финансиране на науката.

В България и институционалното, и проектното финансиране са далеч под минимума и това ние приемаме като политика на геноцид спрямо науката. В продължение на 27 години бюджетното финансиране е толкова ниско, че е довело до прага на унищожението на потенциала на българската наука. Не се създава учен за един ден, не се сформира колектив за един ден. Не се създава и научен продукт за един ден за да започне неговата реализация в индустрията или селското стопанство. Това е творчески процес, който отнема понякога години и десетилетия, това е творчески процес, а не „административна наука на професорите“. Младите способни учени, които се формират в БАН и ССА, масово напускат България. Очевидно е, че при тези условия двете Академии ще се развиват трудно като съвременни ефективни научни структури и са обречени на изчезване в една от страните на ЕС. Нима дадените милиони за Технопарка дадоха резултат и е налице научен продукт? С много по-малко средства в двете Академии щяха да се създадат технопаркове, при наличието на учени в тях и оборудване.

БАН и ССА са основни носители на българската наука, на българската духовност и идентичност, без които е невъзможно оцеляването на държавата ни в съвременните условия на глобализация, характеризирани се с противопоставяне, войни и мащабна миграция, които застрашават не само България, а и ЕС.

Надяваме се, че Правителството и българският Парламент няма да застанат зад изказването на Министър Горанов, подценяващо и принизяващо творческия труд на българските учени. Основание за това ни дават оценките на Парламента при приемане на годишните отчети на БАН и подкрепата от двама зам.-министър председатели - членове на Съвета на настоятелите на БАН, за необходимото увеличение на субсидията на БАН с 20 милиона лева за 2017 г.

Геноцидът към българската наука се провежда повече от 25 години. Но съществува голяма опасност завършекът на този процес да бъде през Ваш мандат г-н Министър-Председател, видно от прогнозните бюджетни средства за наука до 2019 г. вкл. Ние няма какво да губим и за спасението на българската наука и националната идентичност на България ще бъдем принудени да продължим с по-интензивни протестни действия, разрешени от Законите на РБ.

София, 3 ноември 2016 г.

НФТИНИ-КТ "Подкрепа"
Председател:

(Здравчо Здравчев)

САС
Председател:

(Ермак Димов)

ФНСЗ-КНСБ
Председател:

(Светла Василева)

СНСО ВОИ-КНСБ БАН
Председател:

(Владимир Бозуков)

